

Demir İpek Yolu: Avrasya'nın Yeni Güzergahı

İpek Yolu'nun ticari, kültürel ve tarihsel olarak yeniden canlandırılması için gündeme gelmiş pek çok proje bulunmaktadır. 30 Ekim 2017'de ilk resmi tren seferini gerçekleştirecek olan Bakü-Tiflis-Kars (BTK) demiryolu projesi de bunlardan biridir. Azerbaycan'ın başkenti Bakü şehrinde başlayıp Gürcistan'ın Tiflis ve Ahılkelek şehirlerinden geçerek Kars'a ulaşacak olan demiryolu hattı, sadece Azerbaycan ve Türkiye'yi değil Pekin'den Londra'ya kadar geniş bir coğrafyayı birbirine bağlayacaktır.

'Demir İpek Yolu' olarak da adlandırılan Bakü-Tiflis-Kars (BTK) demiryolu projesi, 2007 yılında Gürcistan'ın başkenti Tiflis'te Azerbaycan, Gürcistan ve Türkiye arasında imzalanan bir anlaşma ile başlamış, aynı yıl ihalesi yapılırken Temmuz 2008'de temelleri atılmıştır. Bu büyük proje, Bakü-Tiflis-Ceyhan ve Bakü-Tiflis-Erzurum projelerinin ardından Azerbaycan, Gürcistan ve Türkiye'nin gerçekleştirdiği üçüncü büyük proje olmuştur. Güney Kafkasya'da siyasi olarak müttefik konumunda bulunan bu ülkeler, gerçekleşen projelerle ekonomik ve kültürel anlamda da önemli ilerlemeler sağlamışlardır.

Çin'den Avrupa'ya kesintisiz demiryolu ulaşımını sağlayacak olan BTK'nın 30 Ekim'de Bakü'de gerçekleştirilecek olan açılış törenine Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev, Kazakistan Cumhurbaşkanı Nursultan Nazarbayev ve Gürcistan Cumhurbaşkanı Giorgi Kvirilaşvili de katılıyor. Türkiye'nin Azerbaycan haricinde Türk cumhuriyetleri ile de doğrudan bağlantısını sağlayacak olan bu projede Nursultan Nazarbayev'in de bulunması önemli bir ayrıntı olarak dikkat çekmektedir.

Azerbaycan Devlet Demir Yolları'nın verilerine göre toplam uzunluğu 838 kilometre olan demiryolunun, 76 kilometresi Türkiye'de, 259 kilometresi Gürcistan'da ve 503 kilometresi ise Azerbaycan'da bulunmaktadır. Projenin Türkiye ayağında 3 köprü, 4 istasyon ile 76 kilometrelik demiryolu inşa edilmiştir. Türkiye ile Gürcistan sınır geçişi tünellerle sağlanırken, tünelin 2 bin 375 metresi Türkiye'de, 2 bin 70 metresi ise Gürcistan'da yer almaktadır. BTK için Gürcistan'da 105 kilometre yeni demiryolu hattı yapılırken, Azerbaycan'da ise 503 kilometrelik demiryolu hattı projeye uygun hale getirilmiştir. Çin'den çıkan yüklerin Kazakistan ve Türkmenistan'ın üzerinden Hazar Denizi ile Bakü Alat limanına, oradan da Gürcistan ve Türkiye üzerinden Avrupa'ya iletilmesi planlanmaktadır. Başlangıçta yıllık 1 milyon yolcu ve 6,5 milyon ton yük taşınabileceği düşünülürken, 2034 yılına kadar yıllık 3 milyon yolcu ve 17 milyon ton yük taşınması öngörülmektedir. Bu doğrultuda Türkiye Asya, Kafkasya ve Avrupa ülkeleri arasında, BTK bağlantısıyla yıllık 50 milyon tona ulaşacak uluslararası bir taşıma potansiyeline ulaşacaktır.[\[1\]](#)

Çin'den Avrupa'ya giden demiryollarının tamamı Rusya üzerinden geçmekteydi, BTK demiryolunun faaliyete geçmesiyle birlikte farklı bir alternatif oluşmuştur. Bu yeni güzergâhın mesafeyi yaklaşık olarak 7 bin kilometre kısaltması beklenirken, bu doğrultuda Çin ile Avrupa arasındaki yük trafiğinin önemli bir kısmının Rusya'dan bu hatta kayacağı öngörülmektedir. BTK ile birlikte Çin'den Avrupa'ya gönderilecek ürünlerin demiryoluyla 15 günde ulaştırılması planlanmaktadır. Bu noktada projenin ortağı Türkiye'nin BTK ve Marmaray ile birlikte Çin-Avrupa demiryolu trafiğinde önemli bir rol üstlenmesi bekleniyor.[\[2\]](#)

BTK'nın en önemli sonuçlarından birisi de şüphesiz Türkiye'nin Türk dünyası ile ilişkilerini olumlu anlamda geliştirecek olmasıdır. Bu demiryolu hattı ile kesintisiz bir ulaşım sağlayacak olan bölge ülkeleri, birbirlerine daha fazla yaklaşacaklardır. Ayrıca Kafkasya ve Orta Asya'da bulunan Türk cumhuriyetlerinin dünyaya açılımlarını Türkiye üzerinden gerçekleştirecek olmaları da çok değerli bir kazanımdır.

[\[1\]](#) Ruslan Rehimov, "Demir İpekyolu'nda İlk Tren Kalkıyor", Anadolu Ajansı, 29 Ekim 2017.

[\[2\]](#) "Demir İpek Yolu'nda 50 Milyon Ton Yük Taşınacak", KABAR, 28 Ekim 2017.